

PRVNÍ ROK ZKUŠENOSTÍ S DRUHOU VELKOU NOVELOU ZÁKONA O VÝZNAMNÉ TRŽNÍ SÍLE

JUDr. Petr Solský

Sekce legislativy a veřejné regulace

SVMK 2023

Právní základ nové regulace

Oblast významné tržní síly je v českém právním řádu upravena zákonem č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů, ve znění pozdějších předpisů.

UTP Směrnice byla do zákona o významné tržní síle implementována zákonem č. 359/2022 Sb. ze dne 10. 11. 2022, který byl zveřejněn ve Sbírce zákonů pod č. 163/2022.

Tato novela nabyla účinnosti dne 1. ledna 2023.

Transpozice do zákona o významné tržní síle je úplnou transpozicí UTP Směrnice.

Transpozice vs. goldplating

Ustanovení zákona o významné tržní síle představují **přísnější pravidla** zaměřená na boj proti UTP v České republice ve srovnání s pravidly stanovenými ve směrnici.

Novela v zásadě kopíruje strukturu směrnice, ale zároveň přebírá některé teze z předchozího zákona o významné tržní síle.

Mezi přísnější pravidla patří zejména:

- Kritérium národního obratu (§ 3/2).
- Obligatorní písemná forma smlouvy (§ 3b).
- Písemná smlouva musí obsahovat všechny nezbytné náležitosti, jako je cena, výpočet slevy z ceny, specifikace služeb, množství potravin atd. Odběratel s významnou tržní silou je povinen doručit dodavateli jednu kopii originálu podepsané smlouvy (§ 3b).
- Národní nekalé praktiky (§ 4).
- Povinnost posouzení tržní/vyjednávací síly - informace o ročním obratu musí být poskytnuty na žádost protistrany ve fázi vyjednávání o smlouvě (§ 3a/14).

Regulace cenových praktik není součástí zákona

V České republice stále existují silné tlaky poukazující na nedostatečnou regulaci nekalých cenových praktik. Různými zájmovými skupinami jsou navrhovány ustanovení zakazující prodej potravin za tzv. **podnákladové a podnákupní ceny**. Odborná diskuse na toto téma probíhá již několik let. Dosud však nedošlo k politickému konsensu ohledně regulace cenových praktik.

Stejně tak prostřednictvím novely ZVTS nedošlo k regulaci tzv. **nákupních akcí**.

Priority pro rok 2023

Aktivity Odboru metodiky a kontroly tržní síly:

- analytické - analýza trhů v zemědělsko-potravinovém řetězci a vztahů mezi jednotlivými subjekty
- osvětové - metodické vedení, školení, vydávání metodik a výkladových stanovisek, konzultace
- preventivní – zejména ve vztahu k retailu, zachování otevřené komunikace o smluvních podmínkách s obchodními řetězci, tlak na vytvoření UTP compliance
- represivní – dozor nad dodržováním zákonných povinností, vedení správních řízení

Sektorové šetření 2023

Cenové šetření vybraných komodit

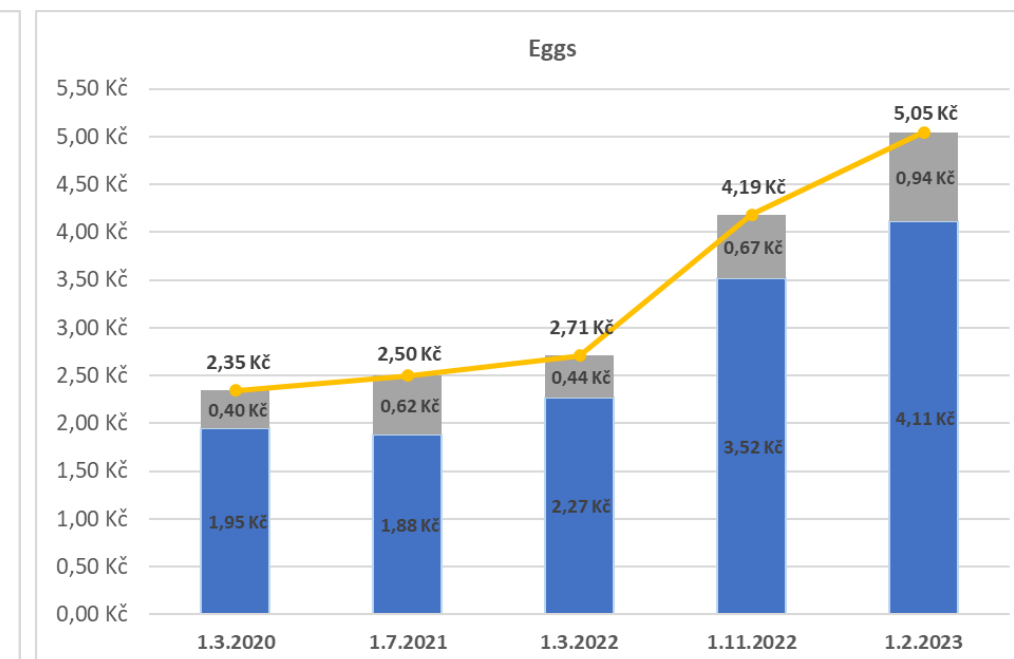
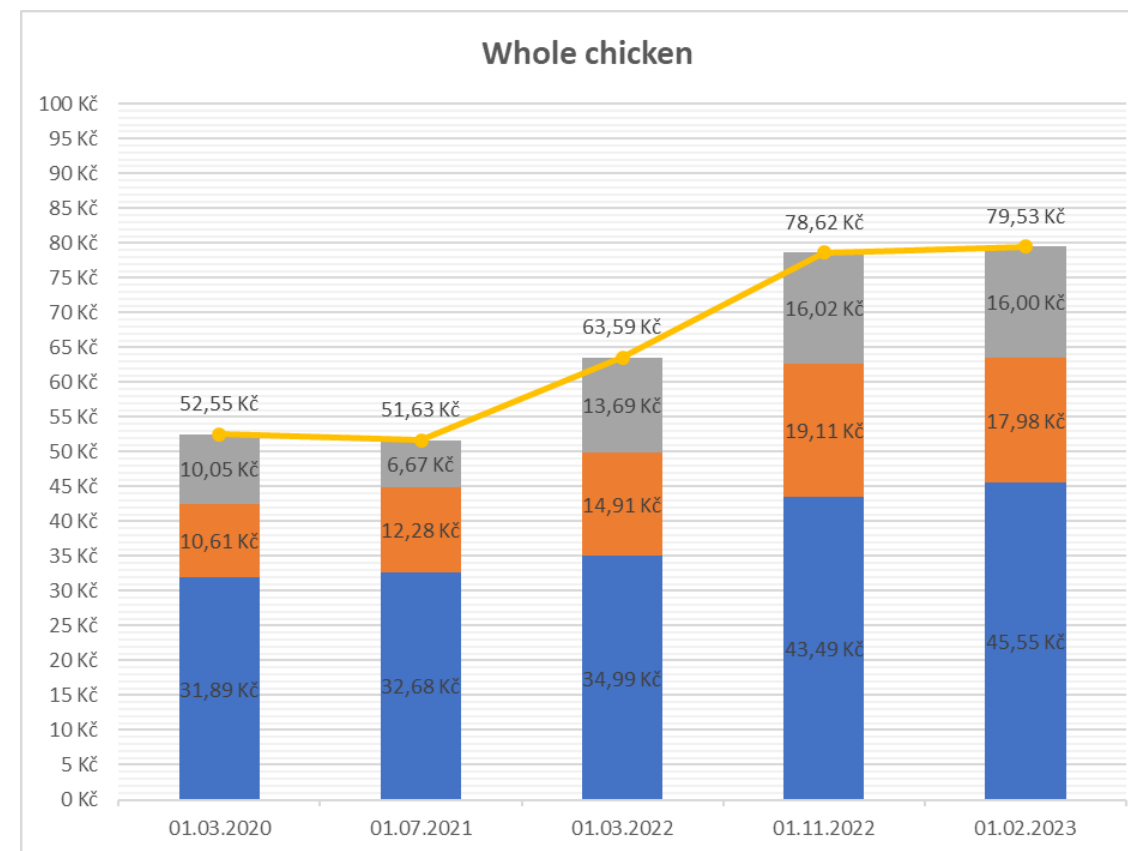
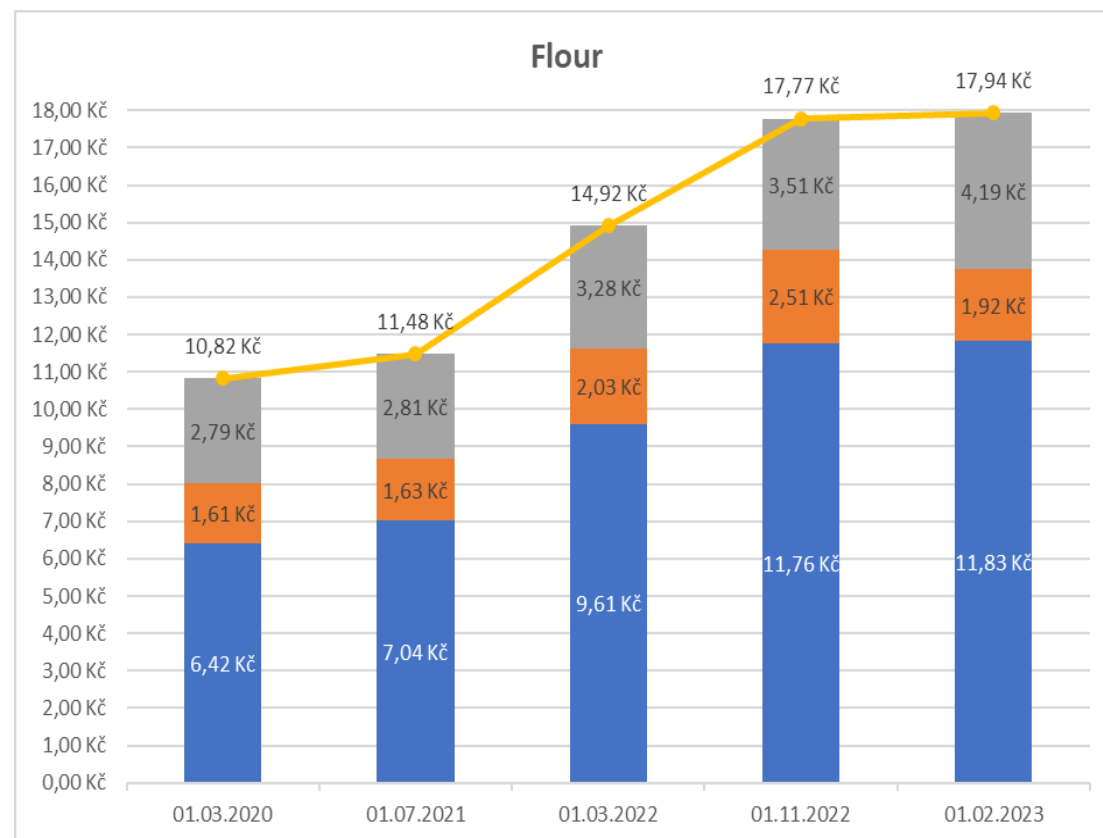
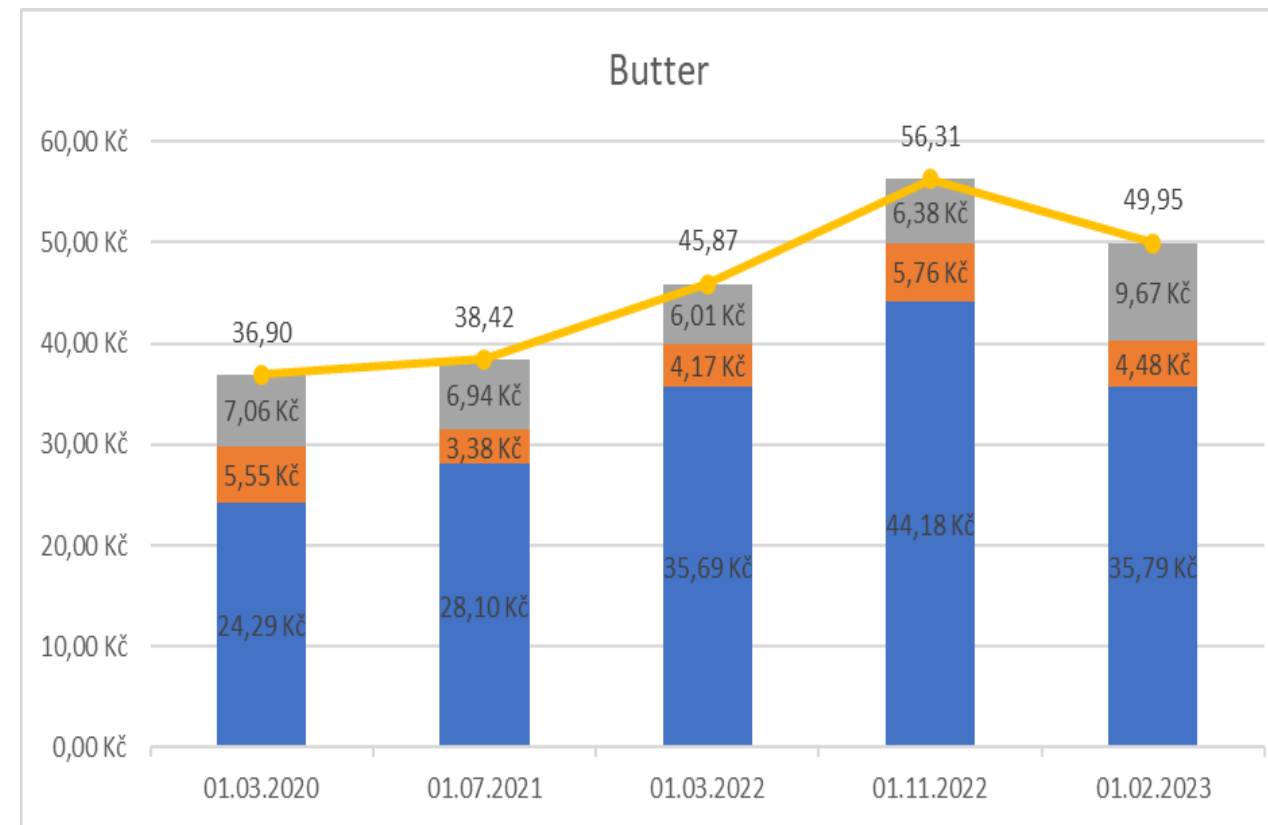
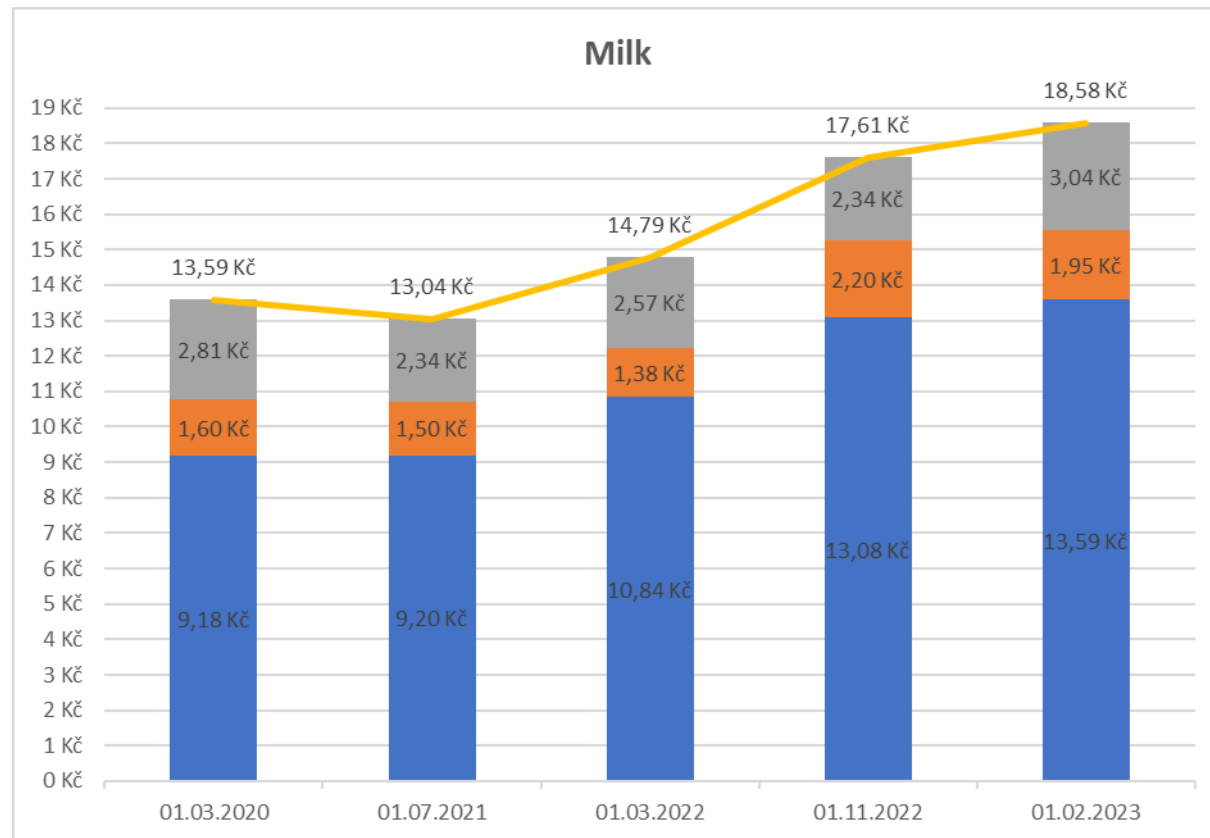
- spolupráce sekce hospodářské soutěže a odboru tržní síly
- pět základních potravinářských výrobků: **mléko, máslo, vejce, celá kuřata a mouka** (dodatečně **cukr**)
- Úřad zkoumal vývoj cen, strukturu trhu a vývoj obchodní příirážky na třech úrovních potravinového řetězce: zemědělci, zpracovatelé potravin a maloobchodníci
- z pohledu agendy VTS šlo o **analýzu obchodních příirážek** (nikoliv ziskových marží) a analýzu **vývoje příirážek u privátních značek**

Závěr:

- **prvovýrobci získávají více než 50 % spotřebitelské ceny** pěti analyzovaných produktů, zbytek je rozdělen mezi zpracovatele potravin a maloobchodníky
- dynamika příirážek je poměrně nízká, ale jejich variabilita je značná, zejména v důsledku mimořádné **oblíby marketingových kampaní a slev**
- pokud jde o mléko a kuřecí maso, jsou příirážky u privátních značek a značkových výrobků velmi rozdílné, což značí **tendenci vytlačovat značkové výrobky z trhu**

Sektorové šetření 2023

Cenové šetření vybraných komodit – závěry o rozdělení přírážky

Děkuji za pozornost